

Voortgangsnota 2024

Versie 28 februari 2025

Uitgelicht

Door constructief met elkaar samen te werken in de Metropoolregio Amsterdam hebben we ook in 2024 weer een reeks mooie resultaten met elkaar bereikt. In deze Voortgangsnota treft u een overzicht van uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten per uitvoeringslijn uit de MRA Agenda.

In onderstaand overzicht zijn alvast enkele in het oog springende resultaten uitgelicht:

- Bestuurlijke ontmoetingen met Kamerleden rondom het BOL en het MIRT in Den Haag, om de propositie van de MRA voor Nederland onder de aandacht te brengen
- EMA-conferentie in november: bestuurders van 40 Europese metropolen bij elkaar gebracht in de MRA
- Netwerkevenement in Brussel tijdens de Week of the Regions and Cities: mensen uit Nederland en Brussel bij elkaar gebracht op de drie inhoudelijke speerpunten
- Publicatie van de Economische Verkenningen MRA 2024 (EVMRA)
- In december 2024 is de MRA Agenda met bijbehorende meerjarenbegroting 2025-2028 vastgesteld door de leden van de Algemene Vergadering. Hierbij is ook voor het eerste een Meerjaren Uitvoeringsprogramma gemaakt.
- Uitvoeringslijnen Bedrijventerreinenstrategie MRA vastgesteld
- In december 2024 heeft de Bestuurlijke Themagroep onderwijs-arbeidsmarkt in haar eerste vergadering een toekenning gedaan aan het "Ontwikkelfonds Flevoland Leert". Dit fonds moet leerervaringen opleveren om personen van Werk naar Werk te begeleiden, met een beroep tot cofinanciering richting de opleiding en ontwikkelfondsen (O&O) uit de private sector.
- In 2024 heeft het thema energie infrastructuur een heldere plek gekregen in de NOVEX MRA en zijn heldere afspraken gemaakt over de verbinding van dat traject aan de ene kant en de Energy Board Noord-Holland en het Bestuurlijk Overleg Energie Flevoland aan de andere kant.
- In samenwerking met de rijks- en regionale partners zijn 7 geprioriteerde landschappelijke maatregelpakketten verder uitgewerkt, onderschreven en doorgerekend op kosten. Daarnaast is er voor de gehele MRA een

- businesscase groen in en om de stad opgesteld, die laat zien wat de kosten en baten zijn voor het investeren in landschap.
- Op 3 bestaande bedrijventerreinen in de MRA zijn pilots uitgevoerd om tot circulaire afvalverwerking te komen.
 - Bestuurlijk convenant tussen OCW en de MRA op het gebied van cultuur voor de periode 2025-2028
 - Samen met Amsterdam & Partners en de Destination Marketing Organisations in de regio concrete resultaten geboekt met het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland zien'. In 2024 heeft 48% van de bezoekers aan Amsterdam ook de regio bezocht. In 2012 was dat nog 22,7%, van het totaal aantal bezoekers aan Amsterdam
 - M.b.t. de IJmeerverbinding kan gemeld worden dat in het MIRT overleg een verkenning is afgesproken naar de opties van alternatieve bekostiging en er is vanuit MIRT een onderzoek gestart naar de kansen van BRT in de MRA (HOV Zaan-IJ en HOV Haarlem-Amsterdam-Schiphol).
 - Mandaat vanuit het MRA Bestuur om met een financiële bijdrage uit het MRA Aanjaagbudget in 2025 van start te kunnen gaan met een gebiedsgerichte aanpak voor fietsstimulering in Zaandam-Oost.
 - De plaatsing van laadpalen is een groot succes en een lokale kwestie, maar wordt wel bovenregionaal gefaciliteerd door MRA Elektrisch. Zero Emissie Zones worden vanaf 2025 per stad uitgerold, in de MRA hebben Amsterdam en Haarlem als eerste hun voorbereidingen getroffen voor dit jaar.
 - In 2024 zijn vanuit het Aanjaagbudget 4 aanvragen goedgekeurd: een aanvraag voor biobased-isoleren, een aanvraag voor de groene stelling, een aanvraag voor kortere voedselketens & logistieke hubs en een aanvraag voor een gebiedsgerichte aanpak voor fietsgebruik in relatie tot brede welvaart.

1. Inleiding

Doel en status van de Voortgangsnota

Voor u ligt de Voortgangsnota voor de Metropoolregio Amsterdam over het jaar 2024. De Voortgangsnota gaat op hoofdlijnen in op welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en welke resultaten daarbij zijn behaald. Het doel van het dit document is om te faciliteren dat de leden van gemeenteraden en Provinciale Staten in de MRA op inhoud in gesprek kunnen gaan met hun bestuurders en ze zaken kunnen meegeven die zij van belang vinden voor de regionale samenwerking. De Voortgangsnota is daarmee een informatief document.

Na afloop van iedere MRA Agenda komt er een overzicht van de realisatie van meerjarenbegroting. Eventuele overschotten of tekorten over de looptijd van de meerjarenbegroting worden hierbij in kaart gebracht, waarna het MRA Bestuur met een voorstel komt aan de Algemene Vergadering wat hier mee te doen. Deze memo over de realisatie van de meerjarenbegroting 2021-2024 is deze keer ter informatie meegestuurd met de voortgangsnota 2024.

Leeswijzer

De opbouw van de Voortgangsnota is gekoppeld aan de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda 2020 - 2024. Per uitvoeringslijn is eerst in het blauw opgenomen wat de doelstelling uit de MRA Agenda is en vervolgens is op hoofdlijnen aangegeven wat in 2024 de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten zijn. Dit levert een korte en bondige tekst per uitvoeringslijn op, maar vanwege het aantal uitvoeringslijnen is de totale hoeveelheid informatie toch aanzienlijk. Daarom is hieronder in een korte inhoudsopgave weergegeven op welke pagina de informatie over welke uitvoeringslijn te vinden is.

Een andere afspraak uit de Samenwerkingsafspraken is om in de Voortgangsnota ook suggesties op te nemen voor gesprekspunten of vraagstukken die in het gesprek tussen de raden en Staten en hun besturen kunnen worden benut om het gesprek over de MRA te voeren. Een aantal suggesties voor deze gesprekspunten of vraagstukken is opgenomen bij de betreffende uitvoeringslijnen.

Inhoudsopgave

<i>Uitgelicht</i>	2
<i>1. Inleiding</i>	4
<i>2. Wat hebben we gedaan in 2024?</i>	6
Uitvoeringslijn 0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking	6
Uitvoeringslijn 0.2 - Samenwerking Rijk en EU	7
Uitvoeringslijn 0.3 - De MRA als netwerkorganisatie	8
Uitvoeringslijn 0.4 - KennisHuis MRA	9
Uitvoeringslijn 0.5 - Verantwoording	11
Uitvoeringslijn 1.1 - Regionale economische strategie (Annette)	12
Uitvoeringslijn 1.2 - Werkmilieus (Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (Plabeka))	13
Uitvoeringslijn 1.3 - Human Capital	14
Uitvoeringslijn 1.4 - Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven	15
Uitvoeringslijn 1.5 - Energie-infrastructuur en data-infrastructuur	18
Uitvoeringslijn 2.1 - Verstedelijkingsstrategie	20
Uitvoeringslijn 2.2 - Wonen	22
Uitvoeringslijn 2.3 - Landschap	23
Uitvoeringslijn 2.4 - Transitieopgaven leefomgeving	25
Uitvoeringslijn 2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed	26
Uitvoeringslijn 2.6 - Recreatie en Toerisme	27
Uitvoeringslijn 3.1 - Schaalsprong mobiliteitssysteem	29
Uitvoeringslijn 3.2 - Fiets	30
Uitvoeringslijn 3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit	31
<i>Verklarende lijst van woorden en afkortingen</i>	33

2. Wat hebben we gedaan in 2024?

In dit hoofdstuk zal op hoofdlijnen inzichtelijk worden gemaakt welke activiteiten het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en welke resultaten daarbij zijn geboekt. Daarbij is zo veel mogelijk de indeling aangehouden van de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda 2020-2024. Per uitvoeringslijn is eerst (in het blauw) de bijbehorende doelstelling en toelichting daarop uit de MRA Agenda opgenomen, en wordt daarna puntsgewijs eerst een toelichting gegeven op de activiteiten die zijn uitgevoerd en daarna de resultaten benoemd die daarbij zijn behaald.

Uitvoeringslijn 0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking

Doel: Een integrale gezamenlijke visie op de regio en de MRA-samenwerking, die richting geeft aan het handelen van de MRA en die partners enthousiast maakt om met de MRA samen te werken.

- Inhoud geven aan de samenbindende visie op de regio, samen met partners
- Bewaken van de samenhang tussen de MRA-activiteiten en hun bijdrage aan de visie
- Uitdragen van de visie (promotie)
- Actualiseren van de MRA Agenda in 2024, of eerder als daartoe aanleiding is

Activiteiten in 2024

- *Het opstellen van een nieuwe MRA Agenda voor de periode 2025-2028*
- *Hierbij is een Meerjaren Uitvoeringsprogramma gemaakt die inzicht geeft in de activiteiten en acties die de MRA Directie (in samenwerking met partners) in de komende vier jaar wilt gaan uitvoeren. In het MUVF is de structuur van de ambities aangehouden, hiermee is voor het eerst voor alle platforms gezamenlijk een uitvoeringsprogramma gemaakt.*
- *Inzet op contacten met nieuwe bewindspersonen en Kamerleden*

Resultaten in 2024

- ✓ In december 2024 is de MRA Agenda met bijbehorende meerjarenbegroting 2025-2028 vastgesteld door de leden van de Algemene Vergadering
- ✓ In 2024 zijn aanvragen goed gekeurd uit het aanjaagbudget voor biobased isoleren, de Groene Stelling, lokale voedselketens in de MRA en fietsen in Zaandam-Oost.

Uitvoeringslijn 0.2 - Samenwerking Rijk en EU

Doel: Goede en vruchtbare samenwerking met het Rijk en de EU.

- Coördineren van contacten en samenwerkingen met het Rijk en de EU gerelateerd aan de MRA-opgaven
- Voeren van een gezamenlijke (internationale) lobbyagenda en daarbij coalities binnen de regio ontwikkelen waar kennisinstellingen en bedrijfsleven onderdeel van kunnen zijn
- Zorgen voor de randvoorwaarden binnen de MRA, zoals een juridische basis, expertise, capaciteit en procesafspraken, waarmee de kansen op het verkrijgen van fondsen van het Rijk en Europa voor MRA-opgaven wordt vergroot

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur

Activiteiten in 2024

- Bestuurlijke ontmoetingen met Kamerleden rondom het BOL en het MIRT in Den Haag, om de propositie van de MRA voor Nederland onder de aandacht te brengen
- Ontvangst van Kamerleden en bewindspersonen in de MRA
- Input geleverd middels brieven en persoonlijke contacten voor het landelijke hoofdlijnenakkoord
- EMA-conferentie in november: bestuurders van 40 Europese metropolen bij elkaar gebracht in de MRA
- Netwerkevenement in Brussel tijdens de Week of the Regions and Cities: mensen uit Nederland en Brussel bij elkaar gebracht op de drie inhoudelijke speerpunten
- Eerste Brussel-cursus: 15 collega's van MRA-partners hebben in en tweedaags programma kennis gemaakt met Brussel met linken naar het eigen werk en MRA-opgaven
- Burgemeester Schuurmans-Wijdeven als woordvoerder van metropoolregio's op een steden-conferentie in Brussel. Bijgedragen aan signaal aan nieuwe commissie om meer te doen m.b.t. stedelijk beleid en specifiek metropolen
- Organisatie van drie debatten in De Balie met kandidaat-Europarlementariërs, in de aanloop naar de Europese Verkiezingen.

Resultaten in 2024

- ✓ Beschermen van de gereserveerde middelen voor het OV-pakket, passende aanwending van voorkeuren en middelen betreffende woningbouw
- ✓ Technical assistance tussen Clean Hydrogen Partnership en Hydrogen Hub Noord-Holland ondertekent: een basis om continu in gesprek te zijn met relevante personen binnen Brussel over onze kansen en uitdagingen voor de ontwikkeling van onze waterstofeconomie
- ✓ Position paper versterken internationaal spoor/ verbinden van steden, met andere steden en metropolen door Eurocities gelanceerd

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

Hoe verhouden we ons als gemeente tot Europees beleid, welke rol zien we daarin voor de MRA, en wat is daarvoor nodig bij ons en bij de MRA?

Uitvoeringslijn 0.3 - De MRA als netwerkorganisatie

Doel: De kracht van het MRA-netwerk vergroten en beter benutten, en sterkere verbindingen tussen het MRA-netwerk en partners (andere overheden zoals het Rijk en de waterschappen, Amsterdam Economic Board en ook breder het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, etc.).

- Verder ontwikkelen van de MRA als netwerkorganisatie door overzichtelijke communicatie over activiteiten, contactpersonen per onderwerp, netwerkactiviteiten als congressen en/of thematische bijeenkomsten
- Vanuit de MRA-activiteiten netwerken opbouwen in en tussen de deelregio's
- Gericht ontwikkelen van relaties met andere stedelijke regio's op basis van gedeelde opgaven en belangen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor congressen en bijeenkomsten) en het Platform Economie (voor bijdragen aan de Board en de ROM InWest)

Activiteiten in 2024

- Financiering van de Amsterdam Economic Board
- Financiering van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest
- Voorbereiding Lancering MRA Agenda 2025-2028

Resultaten in 2024

- ✓ Op basis van de in 2023 uitgevoerde verkenning, zijn er met de Amsterdam Economic Board en ROM InWest afspraken gemaakt over een intensievere samenwerking tussen beide organisaties.
- ✓ Dit heeft er ook toe geleid dat de Board vanaf medio 2024 gestart is met een nieuwe werkwijze: een focus op drie thema's. Deze nieuwe werkwijze betekent tevens een kleinere uitvoeringsorganisatie, waardoor ook de jaarlijkse bijdrage van de MRA in de apparaatskosten structureel verlaagd is.

Uitvoeringslijn 0.4 - Kennis Huis MRA

Doel: Inzicht bieden in relevante ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam en ontsluiten van in de MRA beschikbare kennis en expertise.

- Zorgen voor duiding van ontwikkelingen binnen de MRA, waarbij jaarlijks belangrijke ontwikkelingen en trends met het netwerk worden gedeeld, in samenwerking met regionale en nationale kennisinstellingen
- Zorgen voor goede ontsluiting van de binnen de MRA beschikbare kennis en expertise, uitgevoerde onderzoeken en ontwikkelde handreikingen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor kennisdeling in het algemeen) en het Platform Economie (voor de Economische Verkenningen)

Activiteiten in 2024

- Participatie in het Open Research Platform
- Vertegenwoordiging MRA met een stand op de verkeersvakbeurs Intertraffic
- In de aanloop naar de Europese verkiezingen in juni 2024 was de MRA een medeorganisator van enkele debatten over klimaattransitie, digitalisering en (inter)nationale mobiliteit
- De MRA is deelnemer geworden van het Versnellingshuis – Nederland Circulair. In het Versnellingshuis is kennisdeling het vertrekpunt. Innovatieplatformen, financiële dienstverleners, adviesbureaus en netwerken van ondernemers bundelen hierin hun krachten
- Vertegenwoordiging met stand en inhoudelijke bijdragen op vastgoedbeurs Provada
- In juni 2024 was de aftrap van Centraal Holland. De MRA werkt in Centraal Holland samen met andere NOVEX-gebieden aan kennisdeling over wateropgaven
- Organisatie MRA Smart Mobility Congres 2024
- De MRA was in november 2024 gastregio van de EMA-conferentie, een samenkomst van Europese steden en stedelijke regio's op bestuurlijk niveau

- Kennissessies georganiseerd op basis van het plan van aanpak voor het 'Huis van de Regio'
- Intranet doorontwikkeld voor medewerkers MRA ('Metronet').
- Laten opstellen en begeleiden van de Economische Verkenningen MRA 2024 (EVMRA)
- Presentatie Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam, circa 200 deelnemers

Resultaten in 2024

- ✓ Actualisatie brede MRA-monitor 'Staat van de Metropoolregio Amsterdam'
- ✓ Publicatie van de Economische Verkenningen MRA 2024 (EVMRA)
- ✓ Publicatie animatievideo: 'Zo werkt de MRA in de praktijk', in navolging van de animatievideo 'Wat is de MRA?'
- ✓ Publicatie van tien podcasts in de serie Metropoolregio Actueel over de totstandkoming van de MRA Agenda 2025-2028
- ✓ Publicatie onderzoek naar kosten en baten van klimaatbestendig maken bebouwde omgeving MRA
- ✓ Publicatie tweejaarlijkse, grootschalige woononderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam (WiMRA), inclusief factsheets op het niveau van gemeenten
- ✓ Publicatie Monitor Plabeka 2023-2024, over vraag en aanbod rond werklocaties in de MRA

Relevante links

Economische Verkenningen MRA 2024

Uitvoeringslijn 0.5 - Verantwoording

Doel: Degelijke verantwoording van de MRA-activiteiten en transparantie.

- Zorgen voor heldere en overzichtelijke verantwoording van de activiteiten van de MRA aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Vervoerregio Amsterdam.
- Zorgen dat de verantwoording tijdig plaatsvindt en dat informatie online goed vindbaar is

Activiteiten in 2024

- Vier reguliere bijeenkomsten georganiseerd voor MRA Raadtafel en een extra Raadtafel over de werking van de verschillende deelregio's
- Transparante en heldere communicatie over inzet en resultaten MRA-samenwerking door het jaar heen. Onder meer door talrijke nieuwsberichten op de MRA-website, een maandelijks externe nieuwsbrief, een maandelijks Bericht aan Raden en Staten, (animatie)filmpjes, berichten via sociale media en andere communicatie-uitingen
- MRA Meerjarenbegroting en Termijnagenda opgesteld
- Termijnagenda geactualiseerd en gestart met een actualiteitenoverzicht
- MRA Voortgangsnota (over 2023) gepubliceerd
- Vervolg gegeven aan de podcastreeks Metropoolregio Actueel, ter ondersteuning van het traject van de nieuwe MRA Agenda

Resultaten in 2024

- ✓ Publicatie maandelijks Bericht aan Raden en Staten
- ✓ Publicatie maandelijks externe nieuwsbrief
- ✓ Publicatie procesinformatie over traject nieuwe MRA Agenda
- ✓ Mede op basis van de MRA Agenda een jaarplanning 2025 opgesteld van alle MRA-activiteiten voor het bestuur en de platforms
- ✓ Vastgestelde Voortgangsnota 2023
- ✓ Doorlopende berichtgeving via website MRA, LinkedIn en X, persbenadering, intranet
- ✓ Tien uitzendingen in podcastserie Metropoolregio Actueel;

Relevante links

Metropoolregio Actueel | Podcast on Spotify
Termijnagenda en Voortgangsnota

Uitvoeringslijn 1.1 - Regionale economische strategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de inzet van de MRA en afzonderlijke deelnemers op economische ontwikkeling in de regio (inclusief onderwijs-arbeidsmarkt en innovatiebeleid), algemene promotie in lijn met deze strategie.

- Inhoud geven aan de regionale economische strategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem
- (Inter)nationale promotie van de economische kracht van de regio en deelregio's
- Monitoren van de regionale economische strategie voor de MRA

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- Begin 2024 is uitwerking gegeven aan de economisch ruimtelijke strategie op basis van eerdere onderzoeken naar de economische profielen van de deelregio's, aangevuld met input vanuit de deelregio's zelf.
- Er zijn economische innovatieprofielen per deelregio opgesteld, waarin zowel de brede economische structuur als de (meest) innovatieve sectoren worden geduid. Daarvoor zijn er bijeenkomsten geweest in de deelregio's en met de kopgroep (bestaande uit vertegenwoordigers van de deelregio's), gesprekken gevoerd met o.a. de Economic Board en ROM(s) en gepresenteerd in het DO.
- In oktober 2024 is de nieuwe projectleider gestart. Binnen de kopgroep waren ook een aantal wisselingen waardoor deze opnieuw moest worden geformeerd. In de laatste maanden van 2024 is geïnvesteerd in het opnieuw instellen van de kopgroep, projectstructuur en planning.

Resultaten in 2024

- ✓ We hebben een duidelijk overzicht van de economische potenties en de kracht van de innovatieve ecosystemen van iedere deelregio.
- ✓ Er zijn overzichtelijke profielen met steeds een toelichting op: economische structuur, innovatieve sectoren en clusters, hotspots en projecten, beleidsinzet gemeente(n)
- ✓ De profielen geven ook zicht op waar de verbindingen en afhankelijkheden zitten tussen de economische profielen van de verschillende deelregio's. Het geeft onder andere zicht op bij welke thema's er kansen liggen door samenwerking tussen de deelregio.
- ✓ De samenwerking tussen de deelregio's is weer opgestart.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

In hoeverre wordt door raden en staten aan innovatie gedacht als het gaat om het stimuleren van de (lokale/regionale) economie?

Uitvoeringslijn 1.2 - Werkmilieus (Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (Plabeka))

Doel: Ontwikkeling van werkmilieus in de MRA in lijn met de regionale economische strategie en bijdragen aan de verduurzaming van bedrijventerreinen, profilering en acquisitie in lijn met de regionale economische strategie en goede begeleiding van bedrijfsverhuizingen binnen de regio ten behoeve van transformatie van werklocaties.

- Regie voeren op de ontwikkeling van werkmilieus op basis van de regionale economische strategie en de verstedelijkingsstrategie (opgave 2), met bijzondere aandacht voor verduurzaming van bedrijventerreinen
- Gezamenlijke profilering en marketing van de werkmilieus en gezamenlijke acquisitie in lijn met de regionale economische strategie
- Uitwerken van een 'overloopstrategie', met onder meer een bedrijvenloket voor centrale coördinatie van bedrijfsverhuizingen bij de transformatie van werklocaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- Afstemming van regionale ontwikkelingen werklocaties/bedrijventerreinen
- Financiering en aansturing van het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen
- Input geleverd voor- en actief betrokken bij de NOVEX MRA
- Uitvoeringslijnen Bedrijventerreinenstrategie MRA vastgesteld

Resultaten in 2024

- ✓ Bedrijventerreinenstrategie MRA ter besluitvorming voorgelegd aan de MRA-partners
- ✓ Opstellen kantoren-strategie gestart
- ✓ Samenwerkingsovereenkomst tussen provincie Noord-Holland, MRA en SADC ten behoeve van uitvoering Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen (PHB) vastgesteld.
- ✓ Pilot circulaire reststromen op bedrijventerreinen uitgevoerd.

Uitvoeringslijn 1.3 - Human Capital

Doel: Regie op de regionale arbeidsmarkt (in samenwerking met de arbeidsmarktregio's) en op regionaal onderwijs-arbeidsmarktbeleid, uitvoering van relevante onderwijs-arbeidsmarktprogramma's en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationaal talent met inzet op de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt en basisvoorzieningen als wonen en onderwijs.

- Opzetten en uitrollen van Human Capital Agenda's voor cruciale sectoren en met oog voor de bestaande mismatch op de arbeidsmarkt, een voorbeeld is de Human Capital Agenda Energietransitie
- Coördineren van en participeren in publiek-private samenwerkingen gericht op de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt en 'leven lang ontwikkelen' in het licht van de transitie van de arbeidsmarkt, voorbeelden zijn House of Skills en TechConnect
- Activiteiten die bijdragen aan de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt, de woningmarkt en onderwijs voor internationaal talent en hun gezinnen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- Voorbereiding en opstellen van MRA Agenda Ambitie Arbeidsmarkt met daaraan gekoppeld het Meerjarig-uitvoeringsprogramma (MUV) Arbeidsmarkt. Hiervoor werden gebruikt het onderzoek "arbeidsmarktaanpak MRA" door Birch Consultants in opdracht van het MRA bestuur, de 5 regioproposities, en input op de diverse concepten voor Agenda en MUV door de MRA werkgroep Onderwijs-Arbeidsmarkt.
- Het voorbereiden en uitvoeren van een Bestuurlijke Themagroep Onderwijs-Arbeidsmarkt. Op 5 december 2024 vond de eerste bijeenkomst plaats van deze themagroep. Hierin hadden d.d. 5 december 2024 zitting:

Zaanstreek-Waterland	Gemeente Zaanstad	Stephanie Onclin
Amsterdam	Gemeente Amsterdam	Rutger Groot Wassink
Zuid-Kennemerland	Gemeente Haarlem	Diana van Loenen
Almere-Lelystad	Gemeente Almere	Micha Mos
Almere-Lelystad	Provincie Flevoland	Toon van Dijk
Amstelland-Meerlanden	Gemeente Haarlemmermeer	Charif El Idrissi
IJmond	Gemeente Velsen	Jeroen Verwoort

- Wat deze groep bestuurders uniek maakt is de mix van bestuurders uit het sociale en economisch domein, een uitdrukkelijk verzoek van het MRA bestuur.
- Door de verbreding van de scope is de samenstelling van de werkgroep ook veranderd. Naast beleidsmedewerkers In 2024 zijn leden aangesloten uit het

sociale domein, de regionale werkcentra en de High Impact PPS-en. Gemiddeld sloten zo'n 15 personen aan bij de 6 vergaderingen die zijn georganiseerd.

Resultaten in 2024

- ✓ De MRA heeft na advies van de werkgroep verder invulling gegeven aan de strategie om te co-financieren in publiek private samenwerkingsverbanden. In de zomer van 2024 is een bijdrage goedgekeurd, door het BO-pijler economie, aan "opschaling van de PPS House of Digital" en "Smart Makers Academy & Network (SMA&N)". Beide toekenningen vertegenwoordiger belangrijke sectoren voor de economie in de MRA.
- ✓ In december 2024 heeft de Bestuurlijke Themagroep onderwijs-arbeidsmarkt in haar eerste vergadering een toekenning gedaan aan het "Ontwikkelfonds Flevoland Leert". Dit fonds moet leerervaringen opleveren om personen van Werk naar Werk te begeleiden, met een beroep tot cofinanciering richting de opleiding en ontwikkelfondsen (O&O) uit de private sector. Door de korte deadline voor verstrekking van deze bijdrage zal de uitname pas in het budget van 2025 geëffectueerd worden. Dit komt ook overeen met de start van het fonds in 2025.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

Welke hindernissen worden opgeruimd om personen van werk naar werk te begeleiden naar cruciale sectoren in economie en maatschappij?

Uitvoeringslijn 1.4 - Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

Doel: Aanjagen van initiatieven van marktpartijen die bijdragen aan de transitieopgaven zoals de omschakeling naar een circulaire economie (sluiten grondstof- en voedselkringlopen), energietransitie en klimaatbestendigheid.

- Organiseren publiek-private financieringsmogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de versnelling van de regionale transitieopgaven, waarbij verbinding wordt gelegd met Invest-NL
- Innovatie ten behoeve van de transitieopgaven aanjagen met pilots, optreden als launching customer (bijvoorbeeld door circulaire inkoop) en het verbinden van het regionale bedrijfsleven aan (internationale) investeerders
- Wegnemen belemmeringen in wet- en regelgeving bij initiatieven op het gebied van circulaire economie, energietransitie en klimaatbestendigheid

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- We hebben onze inzet om als MRA overheden zoveel mogelijk circulair in te kopen voortgezet. Tevens is gewerkt aan de toepassing van een systematiek om de daadwerkelijke effecten op energie en CO₂-reductie van circulair inkopen inzichtelijk te maken.
- In 2024 was de inzet op grondstoffen vooral gericht op de circulaire textielketen en op het circulair verwerken van luiers.
- In 2024 is in samenwerking met het project 'voedsel verbindt' een traject gestart om te komen tot een meer regionaal voedselsysteem.
- We hebben trajecten gestart om de inzet op de energietransitie en die op de grondstoffentransitie meer met elkaar te verbinden.
- Inzet op uitvoering van de 2023 vastgestelde lobby agenda richting Rijk/Europa.
- We hebben gewerkt aan een regionaal grondstoffenakkoord.

Resultaten in 2024

- ✓ Op het terrein van circulair inkopen is met wethouders van de achterblijvende gemeenten de afspraak gemaakt dat deze zich er voor zullen inzetten alsnog aan te haken. Daarnaast is een aantal pilots uitgevoerd waarin de feitelijke impact van circulair inkopen inzichtelijk is gemaakt.
- ✓ Op vrijdag 28 juni bezochten raads- en statenleden de Textielhub Amsterdam en werden zij geïnformeerd over de economische kansen voor circulair textiel en het belang van regionale samenwerking.
- ✓ Een concept regionaal grondstoffenakkoord is uitgewerkt.
- ✓ De MRA heeft een samenwerkingsverklaring ondertekent waarin afspraken zijn opgenomen over samenwerking van onze regio met het Versnellingshuis – Nederland Circulair.
- ✓ Er is een trainingsmodule ontwikkeld die de MRA-overheden helpt bij het maken van integrale afwegingen door inzicht te geven in de samenhang en ruimtelijkheid van verschillende duurzaamheidsambities. Daarnaast is een voorstel om als regio vervolgstappen te kunnen zetten op het thema voedsel voorgelegd aan en gehonoreerd door het MRA Bestuur.
- ✓ De opgestelde lobby agenda richting Rijk/ Europa is conform plan uitgevoerd en kreeg o.a. vorm via intensieve contacten met een aanwezigheid in Den Haag en Brussel, via diverse werkbezoeken, deelname aan events en netwerken, ondertekening van position papers en statements.

- ✓ In 2024 zijn meerdere producten opgeleverd die MRA partijen kunnen helpen om de energietransitie en de grondstoffentransitie beter te verbinden.
Het gaat daarbij om een narratief voor bestuurders, een inhoudelijk eindrapport, een inventarisatie van het relevante rijksbeleid en overzicht met mogelijke vervolgstappen. Met behulp daarvan zijn twee trajecten gestart waarin concreet de verbinding moet worden gelegd: 1. een verkenning naar het stimuleren van circulaire zonnepanelen en 2. een verkenning voor een regionale aanpak gericht op biobased isoleren.

Wat hebben we niet gedaan?

- × Rond textiel is het helaas, ondanks alle inspanningen en gesprekken met betrokken partijen, nog niet mogelijk gebleken een MRA brede propositie vast te stellen. De voornaamste reden hiervoor is dat de internationale textielmarkt, met goedkope textiel import uit China en andere Aziatische landen, het rond krijgen van een circulaire business case textiel in de weg staat. Dit uit zich in onvoldoende aanbod naar circulaire verwerkers. Er wordt nu via een marktconsultatie bij MRA overheden gewerkt aan een gezamenlijke opzet voor circulaire verwerkingscontracten.
- × In overleg met MRA overheden is besloten de inzet op niet direct recyclebaar plastic te staken. Dit ook, vanwege het ontbreken van medewerking vanuit de MRA overheden waarop de grondstoffenregisseur kon terugvallen. De inzet op dit onderwerp wordt nu via de lijn van de VNG gegeven.
- × Het is helaas nog niet mogelijk gebleken om in 2024 de plannen voor een verwerkingsinstallatie in de MRA voor de recycling van luiers rond te krijgen.

Relevante links:

MRA werkt met Versnellingshuis aan circulaire economie

Textielhub Amsterdam maakt indruk op leden gemeenteraden en Provinciale Staten

MRA

MRA maakt werk van verbinden energie en grondstoffentransitie

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

De inzet op circulariteit is nadrukkelijk gericht op om als MRA alleen dat op te pakken waarvoor geldt dat boven lokale afstemming nodig is. Hierop zijn met het programma circulaire economie scherpe keuzes en afwegingen gemaakt. De inzet waarover met het programma circulaire economie afspraken zijn gemaakt, wordt zoals ook in 2023 al gemeld niet in alle gevallen ook daadwerkelijk door MRA overheden geleverd. Er is een voortdurend gebrek aan capaciteit. Dit is echt voor raad en statenleden een urgent thema. Ook geldt dat waar vanuit de MRA Directie

capaciteit en kennis beschikbaar is om taken voor MRA overheden uit te voeren, deze niet altijd volledig wordt benut.

Uitvoeringslijn 1.5 - Energie-infrastructuur en data-infrastructuur

Doel: In aanvulling op de trajecten van de regionale energiestrategieën (RES'en) werken aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur en zorgvuldige verdere ontwikkeling van de data-infrastructuur in de regio.

- Regionale afstemming over en inzet op een toekomstbestendige energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de rol van het Noordzeekanaalgebied daarin. Om de energietransitie te laten slagen en de ambities van de MRA op andere terreinen te kunnen realiseren, is een toekomstbestendige energie-infrastructuur cruciaal. Dit vraagt om samenwerking en afstemming tussen regionale overheden, Rijk en netbeheerders en om een brede integrale aanpak
- Ontwikkeling en ontsluiting van kennis op het terrein van energietransitie, voorbeelden zijn het warmte koude programma en smart energy systems
- Regionale afstemming bij de ontwikkeling van datacenters met een MRA-brede datacenter-strategie, met aandacht voor energievoorziening en optimale benutting van restwarmte
- Regionale afstemming bij de uitrol van 5G in de regio

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

Het thema energie infrastructuur is primair belegd bij de provincies. In Noord-Holland is voor dat thema een Task Force Energie infrastructuur ingesteld (inmiddels omgedoopt tot Energy Board), waarin de provincie, samen met de gemeenten en de netbeheerders de inzet op dit thema vormgeeft. In de provincie Flevoland gebeurt dit via het Bestuurlijk Overleg Energie. De rol van de MRA op dit thema is er aan de ene kant op gericht om de inzet vanuit deze trajecten waar mogelijk te ondersteunen. De MRA richt zich daarnaast op het vertalen van deze trajecten naar en het verbinden van deze trajecten met de discussies en trajecten die lopen binnen de MRA. Vooral door het steeds manifester worden van de problematiek rond netcongestie raakt de discussie over de energie infrastructuur immers steeds nadrukkelijker aan de discussies en trajecten binnen de MRA over ruimte, landschap, verstedelijking, mobiliteit en economie. Door het ontbreken van voldoende transportcapaciteit op het elektriciteitsnet dreigen immers de MRA-ambities op allerlei terreinen in gevaar te komen.

- Een concreet voorbeeld van een initiatief dat de MRA samen met beide provincies in heeft opgepakt is het onderzoek naar de mogelijkheden om ook in tijden van netcongestie nieuwe woonwijken (incl. voorzieningen) te

kunnen bouwen. Dit onderzoek is gestart als onderdeel van de NOVEX MRA en in 2024 afgerond. Het is bedoeld om nieuwe oplossingen te bedenken die gemeenten kunnen helpen om ondanks de netcongestie toch een bijdrage te kunnen leveren aan de aanpak van de woningbouwopgave in de MRA.

- Daarnaast ondersteunt de MRA de inzet van de provincie Noord-Holland en Alliander op het stimuleren van marktpartijen om slimme oplossingen te bedenken om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken.
- Op het thema dat infrastructuur zet de MRA vooral in op het stimuleren van kennisontwikkeling en -deling en op het organiseren van afstemming tussen de regionale overheden die het meest betrokken zijn bij de discussie over datacenters (provincies Noord-Holland en Flevoland en de gemeenten Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer). In 2024 stonden de activiteiten vooral in het teken van: 1) Het stimuleren van een zo objectief mogelijke discussie over datacenters als onderdeel van de digitale infrastructuur en 2) Het zoeken naar een antwoord op de vraag wat onze economische en maatschappelijke ambities betekenen voor de benodigde digitale infrastructuur.

Resultaten in 2024

- ✓ In 2024 heeft het thema energie infrastructuur een heldere plek gekregen in de NOVEX MRA en zijn heldere afspraken gemaakt over de verbinding van dat traject aan de ene kant en de Energy Board Noord-Holland en het Bestuurlijk Overleg Energie Flevoland aan de andere kant.
- ✓ In 2024 is het onderzoek 'Energie en verstedelijking' afgerond dat inzicht biedt in de mogelijkheden om ook in tijden van netcongestie nieuwe woonwijken (incl. voorzieningen) te kunnen bouwen. De resultaten van dit onderzoek zijn besproken in de platforms, in een webinar voor MRA-ambtenaren en tijdens een congres van het Nationaal Programma Lokale Warmte in Utrecht.
- ✓ In 2024 is het onderzoek 'digitale drivers in de MRA – een scenario-analyse voor economie en digitale hubs' gepubliceerd. De resultaten van dit onderzoek dat is uitgevoerd in opdracht van de MRA zijn bedoeld als basis voor een nadere positiebepaling in de platforms Ruimte en Economie m.b.t. datacenters en digitale infrastructuur.

Relevante links:

Verstedelijking en energie in de Metropoolregio Amsterdam

Onderzoek en aanbevelingen over datacenters en digitale infrastructuur in de MRA

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Omdat de rol van de MRA beperkt is bij het thema energie infrastructuur lijkt een terughoudende opstelling logisch. Aan de andere kant raakt de problematiek van netcongestie alle ambities van de MRA direct. Hoe kijken raads- en Statenleden aan tegen de rol van de MRA op dit thema? Waar zien zij meerwaarde?
- De discussie over datacenters is buitengewoon complex en gevoelig. De MRA heeft de afgelopen jaren geprobeerd te bouwen aan een solide kennisbasis over datacenters om aldus de kans op afgewogen en integrale besluitvorming te stimuleren. Enerzijds is de inpassing van nieuwe datacenters in tijden van netcongestie en ruimtegebruik uiteraard buitengewoon lastig, anderzijds is een goede digitale infrastructuur op nationaal niveau wel een cruciale voorwaarde om onze digitale ambities te realiseren.

Uitvoeringslijn 2.1 - Verstedelijkingsstrategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA die bijdraagt aan een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio en zorgt voor samenhang tussen ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, landschap en de transitieopgaven. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar integraal te ontwikkelen gebieden, zoals Sleutelgebieden en ov-knooppunten.

- Inhoud geven aan de verstedelijkingsstrategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem, de regionale economische strategie en de MRA-inzet op een toekomstbestendige regionale energie-infrastructuur
- Monitoren van de verstedelijkingsstrategie

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2024

- Uitwerking van het verstedelijkingsconcept, ontwikkelperspectief NOVEX MRA naar een NOVEX MRA Uitvoeringsagenda met een regionale investeringsstrategie met concrete maatregelen, keuzes en mogelijke financiering volgens de drie pijlers: een meerkernige ontwikkeling van de MRA op het gebied van wonen, werken en bereikbaarheid, de benodigde groenblauwe netwerk inclusief watersysteem en de energie infrastructuur.
- De NOVEX MRA heeft bureau De Zwarte Hond, Rebel en The Positive Lab in samenhang met de andere NOVEX gebieden en de provinciale voorstellen

een discussiestuk opgesteld over de keuzevraagstukken in de regio. Dit heeft tot interessante discussies in het platform geleid, maar nog niet tot de gewenste fasering, prioritering in de MRA NOVEX Uitvoeringsagenda. Wel het bewustzijn dat niet alles tegelijk kan in deze regio, wat betreft ruimte en middelen.

- Regio-brede scenarioanalyse:
Een integrale analyse is uitgevoerd om de fasering en prioritering van de verschillende verstedelijkings- en infrastructuurprojecten inzichtelijk te maken. Dit heeft geleid tot een eerste stap richting strategische keuzes. (traject SBAB)

Resultaten in 2024

- ✓ Het rapport "Evenwichtige Groei in de MRA – Handelingsperspectief Woonwerkbalans" is opgeleverd met aanbevelingen om de woonwerkbalans te verbeteren in de MRA. Deze inzet is onderschreven door alle regio's en het Rijk.
- ✓ Via het programma SBaB zijn alle bereikbaarheidsmaatregelen geïnterpreteerd in samenwerking met de deelregio's en besproken in het BO MIRT als een soort voorraadagenda van de NOVEX MRA Uitvoeringsagenda
- ✓ Er is een preview gemaakt van de inzet van de MRA Uitvoeringsagenda ter kennismaking met de nieuwe bewindslieden in het BO Leefomgeving.
- ✓ In nauwe samenwerking met de deelregio's, de waterschappen, de beide provincies en het Rijk zijn de 12 belangrijkste en meest urgente groenblauwe maatregelpakketten voor 2030 geïdentificeerd. Deze zijn onderschreven door rijk en regio op het BO Leefomgeving van november.
- ✓ In samenwerking met de waterschappen en drinkwaterbedrijven is gewerkt aan een eerste verkenning drinkwater waarin het ruimtelijk beslag van drinkwater voor 2030, 2050 en 2100 is onderzocht ook i.r.t. de woningbouwopgave, de energietransitie en de groeiende waterbehoefte vanuit de industrie. Hier zijn zes hotspots uit voortgekomen.
- ✓ In samenwerking met de rijks- en regionale partners zijn 7 geprioriteerde landschappelijke maatregelpakketten verder uitgewerkt, onderschreven en doorgerekend op kosten. Daarnaast is er voor de gehele MRA een businesscase groen in en om de stad opgesteld, die laat zien wat de kosten en baten zijn voor het investeren in landschap.
- ✓ In samenwerking met vijf MRA-gemeenten, de Rijksoverheid van Ondernemingen (RVO), BZK en VRO werken we aan het pilottraject

financiering klimaatadaptatie. Hierin onderzochten we de meest kansrijke gemeentes en gebieden voor de uitvoering van de pilot in 2025/2026.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

In de Verstedelijkstrategie, NOVEX MRA willen we de raden en Staten adviseren in de ruimtelijke vraagstukken, keuze en mogelijke oplossingen, maatregelen, waarbij de beslissing altijd bij de raden en Staten blijft.

Uitvoeringslijn 2.2 - Wonen

Doel: Afspraken voor voldoende en toekomstbestendig woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte, in het bijzonder betaalbaar woningaanbod voor lage en middeninkomens met een evenwichtige spreiding over de regio. Uitvoering van de tussen het Rijk en regio gesloten Woondeal, welke inzet op verhogen van de woningbouwproductie, verbetering van het functioneren van de woningmarkt en leefbaarheid.

- Zorgen voor concrete afspraken over spreiding van woningaantallen, -typen en -segmenten, waarbij zowel nieuwbouw als de bestaande woningvoorraad in ogenschouw wordt genomen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar de Sleutelgebieden, grote gebiedsontwikkelingen die bijdragen aan de kracht van de regio en de identiteit van de kernen daarbinnen
- Regie voeren op en stimuleren en faciliteren van de woningbouwproductie, met oog voor tempo en kwaliteit, en zorgen voor productieafspraken per deelregio, in samenwerking met marktpartijen en corporaties
- Samenwerken met het Rijk om, met behulp van diverse pilots, toe te werken naar een nieuw rijksprogramma voor stedelijke vernieuwing
- Monitoren van de woningmarkt en zorgen voor uitwisseling van kennis over de woningmarkt

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte en het portefeuillehouderoverleg Bouwen en Wonen

Activiteiten in 2024

- Public Affairs activiteiten rondom het nieuwe Regeerakkoord
- Aanjagen woningbouwproductie door verbeteren samenwerking tussen provincies en met de gemeenten en met marktpartijen en woningcorporaties.
- Verbeteren inzicht in woningbouw (planning) door verbeteren monitor plancapaciteit.

- Structureel overleg met het Rijk over de voortgang van de Woondeal-afspraken
- Ondersteuning van gemeenten bij het aanvragen van subsidies t.b.v. woningbouw, zoals de Woningbouwimpuls.

Resultaten in 2024

- ✓ Publicatie WiMRA onderzoek 2023
- ✓ Namens de MRA brieven en consultatiereacties naar de Tweede Kamer gestuurd
- ✓ Organisatie regionale Woondeal-Versnellingstafels
- ✓ Organisatie bijeenkomst Houtbouw XL in de Pakhuis de Zwijger
- ✓ Bestuurlijk Overleg (BO) Woondeal met de minister

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- In hoeverre mag versnelling van de woningbouw ten koste gaan van de doelstellingen ten aanzien van toekomstbestendigheid en duurzaamheid?
- In hoeverre moet de regio nog meer inzetten op het huisvesten van aandachtsgroepen, zoals ouderen en studenten?
- Gespreksonderwerp: vervallen urgentieverklaring statushouders bij huisvesting

Uitvoeringslijn 2.3 - Landschap

Doel: Landschap inclusieve ontwikkeling in de MRA, aanpak prioritaire investeringsopgaven in het landschap en verbetering governance structuur.

- Binnen de uitvoeringslijnen van de MRA uitwerken hoe landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit kan worden versterkt, met name bij verstedelijkingsstrategie, energietransitie, klimaatadaptatie en mobiliteit (o.a. door inzet op 'buitenpoorten', ov-haltes in het groen)
- Adviseren van MRA-deelnemers over behoud en versterking van landschappelijke en erfgoedwaarden
- Identificeren prioritaire investeringsopgaven in het landschap
- Met partners ontwikkelen van businesscases voor de prioritaire investeringsopgaven, door slimme verbindingen tussen de verschillende opgaven in het landschap
- Slimmer organiseren van de verantwoordelijkheden voor beheer en ontwikkeling van het landschap

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2024

- NOVEX MRA uitvoeringsagenda: Vanuit het programma MRA Landschap hebben we met het Rijk (ministeries van VRO en LVVN) verder invulling gegeven aan de lijn 'groenblauw netwerk in en om de stad' in de NOVEX MRA uitvoeringsagenda
- NOVEX NZKG uitvoeringsagenda: Voor het opstellen van het ontwikkelperspectief NOVEX NZKG is vanuit het thema landschap input gegeven
- MRA-programma Landschap: Het MRA-programma Landschap was een van de initiatiefnemers van de verkenning 'Klimaatbestendig Landschap Oer-IJ'
- Nieuwe MRA Agenda 2025-2028: Programma MRA Landschap heeft bijgedragen aan de invulling van ambitie 6 uit de MRA-agenda en het daaruit voortkomende samengevoegde meerjarig uitvoeringsprogramma Groenblauw groeit mee

Resultaten in 2024

- ✓ NOVEX MRA uitvoeringagenda:
 - In 2024 zijn 7 groene maatregelpakketten onderschreven door rijk-regio en doorgerekend op kosten, waarvan 3 geprioriteerde landschappelijke maatregelpakketten voor 2030 verder zijn uitgewerkt in een businesscase
 - Gecombineerde NOVEX MRA groenblauwe maatregelpakketten voor 2030 zijn onderschreven tijdens het BO Leefomgeving van 6 november
- ✓ MRA-programma Landschap: Verkenning Klimaatbestendig Landschap Oer-IJ
- ✓ Groen in en om de stad (GIOS): Businesscase kosten en baten groen in en om de stad voor de gehele MRA

Relevante links:

Artikel onderschrijven 12 groenblauwe maatregelpakketten voor 2030
Uitvoeringsagenda NOVEX Noordzeekanaalgebied

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

Steeds meer komt de financiering van landschap onder druk te staan, ondanks dat het belang en de urgentie van landschap en groen steeds groter worden. Het is essentieel dat de MRA en haar partners samen (financieel) optrekken in het

realiseren van urgente en belangrijke maatregelen in het landschap van de MRA.
Welke rol zien de raden en staten voor de MRA en/of haar partners daarin?

Uitvoeringslijn 2.4 - Transitieopgaven leefomgeving

Doel: Aanjagen van de transitieopgaven in de gebouwde omgeving en het landschap.

- Agenderen opgaven in de leefomgeving, en mogelijke oplossingsrichtingen, als het gaat om klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie en zorgen voor integraliteit op deze thema's in de activiteiten van de MRA-samenwerking
- Toekomstbestendige nieuwbouw en gebiedsontwikkeling aanjagen met pilots, prijsvragen en het toepassen van gezamenlijke normen en minimale eisen
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over de impact en aanpak van transitieopgaven in de leefomgeving

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2024

- Samen met TNO en het Servicepunt Duurzame Energie is een verkenning uitgevoerd naar wat een rechtvaardige energietransitie inhoudt en wat de relevantie daarvan is voor partijen in de MRA.
- Het thema energie is nadrukkelijk meegenomen in het traject van de NOVEX MRA.
- De MRA ondersteunt het Actienetwerk GasTerug bij de inzet op energiebesparing.
- Inzet op duurzame gebiedsontwikkeling, een voor de MRA relatief nieuwe thema.

Resultaten in 2024

- ✓ De publicatie van 'de lange hordenloop: een lesje verduurzaming van twee Amsterdamse VvE's'
- ✓ De publicatie van het rapport van TNO over belemmeringen voor woningverduurzaming in de MRA.
- ✓ Lancering van een digitale tool ontwikkeld voor duurzame gebiedsontwikkeling, die toepasbaar is voor MRA overheden om stapeling van functies en opgaven te voorkomen en toch maximaal tot duurzaamheid te kunnen komen.
- ✓ Op 3 bestaande bedrijventerreinen in de MRA zijn pilots uitgevoerd om tot circulaire afvalverwerking te komen.

- ✓ Vanuit de MRA zijn MRA overheden geïnformeerd over de mogelijkheden die gemeenten en instrumenten waarover zij beschikken houtbouw kunnen stimuleren.

Relevante links:

TNO: Goede samenwerking gemeenten en corporaties versnelt woningverduurzaming in de MRA

MRA-bestuurder neemt boek over verduurzaming van VvE's in ontvangst
Circulair Bouwen met Hout - Circulaire Economie Initiatieven

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

Analyses van Circulaw laten zien dat gemeenten en provincies met de instrumenten waarover zij beschikken meer kunnen doen om circulaire economie (bijv. m.b.t. houtbouw) te stimuleren dan deze zich realiseren. Het is belangrijk dat ook raads- en Statenleden zich hiervan bewust zijn.

Uitvoeringslijn 2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed

Doel: Bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA en het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA.

- Uitvoeren van Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed 2019-2024, met inzet op: samenwerking, toegankelijkheid van kunst, cultuur en erfgoed voor inwoners en bezoekers, cultuureducatie en talentontwikkeling, ruimte voor kunst, cultuur, erfgoed en creatieve industrie, en behoud en toekomstbestendig maken van materieel en immaterieel erfgoed

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- Input betreffende cultuur geleverd voor nieuwe MRA agenda 2025-2028
- Tweemaal een bestuurlijk overleg georganiseerd
- Actieve samenwerking met OCW om te komen tot een bestuurlijk convenant voor de periode 2025-2028
- Samengewerkt met Toerisme op het gebied van nieuw beleid aangaande dagattracties
- Verantwoordelijk voor verdeling subsidie van 360.000 euro van OCW ten behoeve van projecten op het gebied van Talentontwikkeling en The Culture
- Inventarisatie gemaakt van projecten op het gebied van jongerencultuur in de MRA die zijn mogelijk gemaakt door SPUK gelden

- De handreiking 'Meer ruimte voor cultuur' is opgeleverd
- Er is een kennisbijeenkomst georganiseerd voor ambtenaren van alle gemeenten (ook de kleinere) over dit onderwerp en een presentatie over gegeven tijdens het landelijke IPO Congres
- De groene menukaart voor hofjes is gereed gekomen en wordt in 2025 gelanceerd

Resultaten in 2024

- ✓ Bestuurlijk convenant tussen OCW en de MRA op het gebied van cultuur voor de periode 2025-2028
- ✓ 13 projecten gefinancierd op het gebied van talentontwikkeling en The Culture
- ✓ Oplevering onderdeel Cultuur binnen MRA agenda 2025-2028
- ✓ Rapport opgeleverd over projecten op het gebied van jongerencultuur

Relevante links:

Handreiking meer ruimte voor cultuur

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

Hoe kunnen we bij nieuwe woningbouwontwikkelingen aan de voorkant de noodzakelijke culturele voorzieningen meenemen?

Uitvoeringslijn 2.6 - Recreatie en Toerisme

Doel: Faciliteren van de groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam op een dusdanige wijze dat balans bestaat tussen inwoners, bedrijven en bezoekers.

- Uitvoeren van de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025, met inzet op: het vergroten van de mobiliteit van bezoekers, het verbeteren van de informatievoorziening en wayfinding, regionale afstemming op het gebied van evenementen, marketing en promotieactiviteiten, human capital, destinatieontwikkeling en een gezamenlijke strategie verblijfsaccommodaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2024

- Gestart met evaluatie ABHZ 4 en kijken naar de toekomst van bezoekersmanagement en vraagsturing
- Gestart met opdracht voor verbetering van samenwerking en uitwerking van actielijnen

- Afstemming over nieuwe verblijfsaccommodaties in de regio via MRA expertteam verblijfsaccommodaties
- Uitvoering van het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien', gericht op spreiding van de internationale toerist vanuit Amsterdam naar de MRA
- Afstemming en samenwerking rond evenementen en evenementenlocaties in de regio
- Samen met 5 andere Europese regio's en BUAS aan Interreg 'Tourism in Balance' gewerkt
- Nieuwe werkgroepen opgericht voor afstemming over verblijfsaccommodaties, dagattracties, duurzame mobiliteit, data en duurzaam toerisme

Resultaten in 2024

- ✓ Samen met Amsterdam & Partners en de DMO's in de regio concrete resultaten geboekt met het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland zien'. In 2024 heeft 48% van de bezoekers aan Amsterdam ook de regio bezocht. In 2012 was dat nog 22,7%, van het totaal aantal bezoekers aan Amsterdam
- ✓ Onderzoek over evenementen(locaties) binnen de MRA afgerond
- ✓ Kennis gedeeld binnen het hotspotoverleg en Interreg 'Tourism in Balance' project
- ✓ Door het MRA expertteam verblijfsaccommodaties zijn vijf adviezen uitgebracht over nieuwe verblijfsaccommodaties;
- ✓ Aansluiting gemeenten in Zaanstreek-Waterland op digitaal nachtregister
- ✓ Project 'aansluiting registratiesysteem vakantieverhuur en B&B gestart'. Twee nieuwe MRA gemeenten hebben in 2024 besloten zich aan te gaan sluiten
- ✓ Onderzoek toeristenbelasting gestart
- ✓ Evaluatie MRA ontwikkelkader verblijfsaccommodaties afgerond

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- De komende jaren komt er in de MRA buiten Amsterdam veel marktruimte voor de bouw van nieuwe verblijfsaccommodaties. Dit komt met name door de verwachte groei van het toerisme i.c.m. de hotelstop en krimpwens van Amsterdam. Gaan we de groei faciliteren en zo ja hoe en waar en zo nee waarom niet en wat zijn de consequenties daarvan?
- Voor wat betreft dagattracties vindt de groei eigenlijk alleen in Amsterdam plaats. Daar openen- en worden nog vele nieuwe attracties geopend de komende jaren. Buiten Amsterdam hebben attracties het moeilijk en komt er nauwelijks aanbod bij. Bij een meerkernige metropoolregio hoort ook een

breed aanbod aan kunst/cultuur en leisure in alle kernen. Willen we deze situatie omkeren en zo ja hoe?

- Eigenaren en huurders van niet corporatiewoningen mogen die een deel van het jaar verhuren aan toeristen (vakantieverhuur). Huurders van corporatiewoningen mogen dit niet. Sluit dat aan bij het uitgangspunt van Brede Welvaart?
- Wat is het toeristisch product dat er is binnen de gemeenten, hoe sluit dit aan op het MRA toeristische product, welke doelgroepen willen we aantrekken, en wat is hier voor nodig in de komende jaren?

Uitvoeringslijn 3.1 - Schaalsprong mobiliteitssysteem

Doel: Een gezamenlijke strategie voor de schaalsprong in het mobiliteitssysteem en de uitvoering daarvan met bijzondere aandacht voor de samenhang met ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken, de bereikbaarheid van economische toplocaties, duurzame vormen van mobiliteit, een klimaatbestendig mobiliteitssysteem, de verbinding van ov- en autogeoriënteerde mobiliteitssystemen (overstapmogelijkheden bij ov-knooppunten) en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van mobiliteit voor alle inwoners van de Metropoolregio Amsterdam.

- Inhoud en uitvoering geven aan de afspraken voor de schaalsprong van het mobiliteitssysteem van de MRA, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de regionale economische strategie
- Ontwikkelen van alternatieve en innovatieve bekostigingsopties voor de benodigde investeringen in het mobiliteitssysteem
- Monitoren en coördineren van de uitvoering van mobiliteitsprojecten in de regio
- Monitoren van het functioneren van het regionaal mobiliteitssysteem

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten/resultaten in 2024

Onder de OV schaalsprong worden de robuuste infrastructurele projecten gerekend in het hart van de MRA. Het zijn die projecten die noodzakelijk zijn voor de duurzame verstedelijking van de MRA op de lange termijn. Zonder deze projecten loopt het verkeer op enig moment geheel vast.

Het gaat hier om de spoorring rond Amsterdam, het metrosysteem en de grotere MRA corridors met veelal verbindingen buiten de MRA. De projecten kennen onderling een grote afhankelijkheid en samenhang.

- ✓ In 2024 gestart met de grote spoorprojecten. De aanpak van Amsterdam Centraal Station is in 2024 begonnen bij spoor 1 en de terminal van de Eurostar. De verbouwing zal nog jaren in beslag nemen.

- ✓ ZuidasDok is in 2024 in een nieuwe projectfase beland. De financiering van het volledige programma ZuidasDok door het Rijk is echter nog steeds onzeker en zal in 2025 een investeringsbesluit vergen.
- ✓ Ook het doortrekken van de Noord-Zuidlijn (OVAH) is nog niet verzekerd van voldoende middelen na de uitname van 1,8 mld. door het Rijk. In 2024 is hier geen oplossing voor verzonnen. Hetzelfde geldt voor de technische haalbaarheid van OV SAAL, de hoogfrequente verbinding tussen Schiphol, Amsterdam, Almere en Lelystad. Hier is het vooral de techniek die vooralsnog tekort schiet.
- ✓ M.b.t. de IJmeerverbinding kan gemeld worden dat in het MIRT overleg een verkenning is afgesproken naar de opties van alternatieve bekostiging en er is vanuit MIRT een onderzoek gestart naar de kansen van BRT in de MRA (HOV Zaan-IJ en HOV Haarlem-Amsterdam-Schiphol).

Uitvoeringslijn 3.2 - Fiets

Doel: Een samenhangend en hoogwaardig regionaal fietsroutenetwerk, waarop fietsers vlot tussen de stedelijke kernen en vanuit het stedelijke gebied de natuur in kunnen fietsen. Met fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten, waarmee voor- en natransport per fiets en gebruik van regionaal openbaar vervoer aantrekkelijker wordt.

- Uitvoeren van het plan Metropolitane Fietsroutes en de concrete projecten daarin
- Opstellen en uitvoeren van een plan voor de ontwikkeling van fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2024

- Vervolginzet op Green Deal Fiets, gestart om fietsgebruik in onze regio te stimuleren en zo bij te dragen aan minder CO₂-uitstoot, betere bereikbaarheid, meer gezonde inwoners en vitale werknemers. De inzet richt zich daarbij op vier thema's:
 1. Het opzetten van een regionaal netwerk van innovatieve fietservicepunten
 2. Het werken aan fietsvriendelijke arbeidsvoorwaarden.
 3. Het stimuleren van het fietsgebruik door kinderen en jongeren.
 4. Meer inzicht creëren in de impact van meer fietsgebruik.
- Het vormgeven van een gebiedsgerichte aanpak die er op is gericht om met een integraal gebiedsgericht fietsplan een impuls te geven aan de brede welvaart in Zaandam-Oost.

Resultaten in 2024

- ✓ Mandaat vanuit het MRA Bestuur om met een financiële bijdrage uit het MRA Aanjaagbudget in 2025 van start te kunnen gaan met een gebiedsgerichte aanpak voor fietsstimulering in Zaandam-Oost.
- ✓ De aanpak van de Metropolitane Fietsroutes is goed geslaagd. Met elkaar is al jaren geleden een netwerk afgesproken en in is de uitvoering ervan belegd bij de betrokken gemeenten en hun provinciale c.q. Vervoerregio partners. De uitvoering verloopt langzaam, maar gestaag. Net als bij woningbouw geldt ook voor fietsroutes dat het vaak gaat om complexe gebiedsontwikkeling en stevige participatietrajecten
- ✓ De aanleg van fietsvoorzieningen bij knooppunten vordert langzaam, maar zeker.
- ✓ De MRA heeft het afgelopen jaar verder gewerkt aan de Green Deal Fiets dat zich vooral richtte op voorzieningen en gedrag rond de fiets. Vooral fietscampagnes tegen het afnemend aantal fietsende kinderen maakten hier deel van uit. In 2025 zal geëvalueerd worden hoe het programma Fiets bij het platform wordt voortgezet.

Relevante links:

START | BYCS

Children's Cycling Manifesto | BYCS

Uitvoeringslijn 3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit

Doel: Regionaal uitwerking geven aan het thema mobiliteit van het Klimaatakkoord, verdere ontwikkeling van een regionaal netwerk van publieke oplaadpunten voor elektrisch vervoer, realisatie van kansrijke smart mobility-toepassingen binnen de MRA en mensen verleiden hun reisgedrag aan te passen om piekbelasting van het mobiliteitsnet tegen te gaan en keuzes voor duurzame mobiliteitsopties te stimuleren.

- Opstellen en uitvoering geven aan het Regionaal programma duurzame mobiliteit als uitwerking van de afspraken van het Klimaatakkoord op het gebied van mobiliteit
- Verdere uitvoering geven aan het project MRA-Elektrisch
- Duurzame en innovatieve mobiliteit aanjagen met pilots, prijsvragen en optreden als launching customer

- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over impactvolle mobiliteitsinnovaties en over de mogelijkheden om duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling te stimuleren

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten/resultaten in 2024

Duurzame mobiliteit kent op alle schaalniveaus een eigen aanpak.

- ✓ De plaatsing van laadpalen is een groot succes en een lokale kwestie, maar wordt wel bovenregionaal gefaciliteerd door MRA Elektrisch. Zero Emissie Zones worden vanaf 2025 per stad uitgerold, in de MRA hebben Amsterdam en Haarlem als eerste hun voorbereidingen getroffen voor dit jaar.
- ✓ De duurzame transitie naar OV en Fiets is per definitie een MRA aangelegenheid. In het platform Mobiliteit maken gemeenten, provincies en Vervoerregio hierover afspraken. Zo is ook afgesproken om via het RMP, het duurzame mobiliteitsprogramma vanuit het klimaatakkoord, de effecten van het duurzame mobiliteitsbeleid regionaal te meten en te analyseren.
- ✓ Ook worden regionale afspraken over grensoverschrijdende thema's als logistiek, smart mobility en digitalisering genomen, soms met het Rijk, soms regionaal. Het kan hier gaan om nieuwe informatiesystemen, bewegwijzering/signalering om slimmere planvorming, om logistieke hubs of goederenvervoer spoor.

Relevante links:

Home - MRA Smart Mobility

Verklarende lijst van woorden en afkortingen

Aanjaagbudget – een budget waar het MRA Bestuur over kan besluiten, vanuit waar financiële bijdragen beschikbaar kunnen worden gesteld om projecten aan te jagen

Acquisitie van bedrijven – pogen om bedrijven/ondernemingen te verleiden zich in de MRA te vestigen

Amsterdam Economic Board (Board) – een samenwerkingsverband tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de Metropoolregio Amsterdam (zie <https://amsterdameconomicboard.com>). De **Economic Board Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Algemene Vergadering (AV) – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Alle deelnemers van de MRA vaardigen een bestuurder naar keuze af naar de AV. De Algemene Vergadering (AV) is het algemeen bestuur van de MRA. Zij controleert het bestuur en is de primaire link met de deelnemers.

Bedrijventerreinenstrategie – een ruimtelijk-economische strategie op schaal van de MRA, waarin regionaal afgestemd wordt over de benodigde ruimte voor bedrijven in de MRA

Bereikbare Steden – een Rijks-Regio project vanuit het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/bereikbare-steden-in-de-mra/>

Bestuur – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Het Bestuur bestaat uit de burgemeester van Amsterdam, de CdK's van beide provincies, en zeven wethouders, verspreid afkomstig uit een van de inhoudelijke platforms. Het Bestuur is het dagelijks bestuur van de MRA, en stuurt op de uitvoering van de samenwerking.

Bestuurlijke gremia – structurele overleggen tussen bestuurders in de MRA; ook vaak aangeduid met de afkorting **BO (Bestuurlijk Overleg)**

Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) – een overleg tussen het Rijk en de regio's, waarin afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling van de MRA

Brede Welvaart – een begrip van welvaart waarin breder wordt gekeken dan sec de materiele welvaart, maar waar bijvoorbeeld ook rekening gehouden wordt met zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, enzovoort.

BZK – het ministerie van binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties

CCRI – Circular Cities and Regions Initiative; EU-initiatief op het gebied van circulariteit in steden en regio's

Circulair (-inkopen, -economie, -verwerking, etc.) – het streven om de aanspraak op nieuwe grondstoffen zoveel mogelijk te beperken door grondstoffen her te gebruiken, en hier bij het ontwerp van producten op voorhand al rekening mee te houden

Convenant Toekomst Bestendige Woningbouw – afspraken tussen overheden en ontwikkelaars, bouwers en corporaties over toekomstbestendige woningbouw. Zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/website-voor-convenant-toekomstbestendige-woningbouw/>

CROW - Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek

Dashboard Logistieke Stroom – een instrument voor overheden en wegbeheerders dat inzichtelijk maakt welke goederen worden vervoerd in de provincies Noord-Holland en Flevoland

Deelnemers – de aan de MRA-samenwerking deelnemende gemeenten, provincies en de Vervoerregio Amsterdam

Deelregio's – de Metropoolregio Amsterdam is opgebouwd uit zeven deelregio's: Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden, Zuid-Kennemerland, Almere-Lelystad, Regio Gooi- en Vecht en de IJmond

DMO – Destination Marketing Organisation; een organisatie die er op is gericht om een bepaalde locatie als attractieve bestemming te promoten voor bezoekers.

DO – directeurenoverleg, veelal ter voorbereiding op het BO (Bestuurlijk Overleg)

Energietransitie – de transitie van een energie aanbod gebaseerd op fossiele brandstoffen naar een energie aanbod gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen.

Governance – de wijze waarop een samenwerking, proces of project wordt aangestuurd

Green Deal Houtbouw – Green deal die er op is gericht om het bouwen met hout als duurzaam materiaal te bevorderen. Zie ook: <https://mraduurzaam.nl/circulair/bouw/green-deal-houtbouw/>

Large Scale Hydrogen Valley – een status die vanuit de EU gegeven kan worden aan regio's die een belangrijke functie (willen) hebben op het gebied van (de productie, het transport en/of het gebruik van) waterstof.

Herstructurering (bedrijventerreinen) – het opnieuw inrichten of opwaarderen van bestaande (vaak verouderde) bedrijventerreinen om de economische of ruimtelijke waarde te vergroten, al dan niet gepaard gaande met het inpassen van nieuwe functies

House of Hospitality – publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen op het gebied van de gastvrijheidseconomie, om ervoor te zorgen dat we een kwalitatief hoogwaardige hospitality sector hebben, met een duurzame arbeidsmarkt en een toekomstbestendig beroepsonderwijs.

House of Skills – een publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen die erop is gericht om programma's die gericht zijn op het ontwikkelen

van vaardigheden te ontwerpen, om zo de personeelstekorten in de krapte sectoren op te lossen.

Houtbouw – het bouwen (van woningen, kantoren, bedrijfspanden, etc.) met het materiaal hout: een duurzame en circulaire manier van bouwen

Human Capital – menselijk kapitaal; een begrip dat veelal gehanteerd wordt voor projecten of programma's die gericht zijn op de kracht van werknemers, om de mens als kapitaal factor in onze economie centraal te stellen en waar mogelijk erin te investeren om de productiviteit te vergroten.

Hydrogen Hub – een stelsel van installaties, bedrijven en voorzieningen op het gebied van waterstof

Hydrogen Valley – een regio waarin veel activiteiten plaatsvinden en/of bedrijvigheid is geconcentreerd op het gebied van waterstof

Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw – afspraken tussen overheden, projectontwikkelaars, bouwers, corporaties, enzovoort om de klimaatbestendigheid van nieuwbouw te borgen. Zie ook <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2021/09/BW-20b-bij-Klimaat-...-Afspraken-klimaatbestendige-nieuwbouw-MRA-Intentieovereenkomst-concept-juli-2021.pdf>

Investeringsagenda – een agenda waarin voor bepaalde thema's of projecten inzichtelijk wordt gemaakt welke publieke en private investeringen nodig zijn om de beoogde doelen te behalen.

Invest-NL – Investeringsmaatschappij van de landelijke overheid, gericht op het financieren van duurzame en innovatieve initiatieven.

Jaarplan – een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt wat voor het komende jaar is voorzien aan activiteiten en beoogde resultaten

Klimaatadaptatie – het bij gebiedsontwikkeling of de inrichting van onze omgeving rekening houden met het veranderende klimaat, door bijvoorbeeld vooraf al goed na te denken over waterberging of hittestress.

LLO – Leven lang ontwikkelen: een streven binnen het arbeidsmarkt beleid dat najaagt dat mensen zich hun leven lang blijven ontwikkelen

LNV – het ministerie van landbouw, natuur en visserij

MAAS – Mobility as a service: een term die duidt op op maat gesneden (vaak innovatieve) initiatieven om de mobiliteit van personen of bepaalde doelgroepen te bevorderen

MAUF – meerjarig adaptieve uitvoeringsagenda fiets: een landelijke agenda om fietsmobiliteit te bevorderen

Metropoolregio Amsterdam (MRA) – een samenwerkingsverband (zie ook 'deelnemers'), en een geografisch gebied (bestaande uit het gebied van de deelnemende gemeenten)

Meerjarenbegroting – Financiële onderbouwing van de MRA Agenda, die elke vier jaar wordt vastgesteld (zoals afgesproken in de Samenwerkingsafspraken).

Meerkernigheid – zie polycentrisch model

METREX – Europees netwerk van (metropool-) regio's

MIRT – Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport; een overlegstructuur tussen het Rijk en de regio om afspraken te maken over de genoemde onderwerpen.

MKB Fonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van MKB-initiatieven.

MRA Agenda – het inhoudelijk kader waarin we als samenwerkende overheden in de MRA elke vier jaar onze doelstellingen en beoogde resultaten vastleggen. Deze wordt door alle deelnemers vastgesteld.

MRA Directie – de kern van het ambtelijke netwerk dat de regionale samenwerking ondersteunt. De medewerkers van de MRA Directie worden 'om niet' ter beschikking gesteld door de deelnemers en zijn veelal een gedeelte van hun tijd werkzaam voor de MRA Directie en een deel van de tijd voor de moederorganisatie.

MTB – Multimodaal Toekomst Beeld: een toekomstbeeld waarin voor verschillende vervoersmodaliteiten is uitgewerkt wat onze stip op de horizon is als samenwerkende overheden

Netcapaciteit (en Netcongestie) – de capaciteit van ons elektriciteitsnetwerk voor het transport van elektriciteit. Naar mate de vraag naar elektriciteit toeneemt, en ook steeds meer elektriciteit op nieuwe plaatsen wordt opgewekt (bijvoorbeeld door zonnecellen of windmolens), kan de capaciteit van het net tekortschieten, en netcongestie ontstaan

Netwerkenpak Duurzame Logistieke Hubs – een gezamenlijke visie van de Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en de MRA op logistieke knooppunten en de manier waarop deze ontwikkeld kunnen worden. Zie ook: <https://smartmobilitymra.nl/samen-op-weg-naar-duurzame-logistiek-mra/>

Noordzeekanaalgebied (NZKG) – de zone langs het Noordzeekanaal, tussen Velsen en Amsterdam, waar veel grote ruimtelijke vraagstukken samen komen. Het gebied kent een eigen (bestuurlijke) samenwerking, waarbij nauwe afstemming is tussen MRA en NZKG.

NOVEX – Nationale Omgevingsvisie Extra: de NOVEX is in feite de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie, waarin voor elk van de vijf in de MRA gelegen NOVEX-gebieden plannen worden gemaakt voor hoe hier de verstedelijkingsstrategie uit te werken.

OCW – het ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap

OpenResearch Platform – een digitaal platform voor kennisuitwisseling. Zie ook:

<https://openresearch.amsterdam/>

Operationalisatie – uitwerking van hoe een bijvoorbeeld een afspraak, strategie, of beoogd doel in de praktijk zal worden uitgevoerd.

P&C Cyclus – Planning & Control Cyclus: een cyclus (vierjaarlijks en jaarlijks) waarin eerst inzichtelijk wordt gemaakt welke acties en resultaten voor een bepaalde (toekomstige) periode zijn voorzien en welke begroting daarbij nodig is, en waarin vervolgens nadien inzichtelijk wordt gemaakt wat daarvan terecht is gekomen.

Plabeka – Platform Bedrijventerreinen en Kantoren, tegenwoordig onderdeel van het Platform Economie: een programma gericht op afstemming over ontwikkelingen op het gebied van kantoren en bedrijventerreinen, om overaanbod te voorkomen.

Platform – een vast terugkerend bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp. In de MRA hebben we drie platforms: een voor Ruimte, een voor Economie en een voor Mobiliteit

Polycentrisch Model – een model voor de verstedelijking van de MRA, dat uitgaat van een centrumgemeente (Amsterdam) en meerdere kleinere centrumgemeenten daaromheen (bijvoorbeeld Amstelveen, Lelystad of Haarlem) die gezamenlijk een samenhangend geheel vormen

Portefeuillehouders Overleg (PHO) – een tijdelijk bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp, dat op basis van actualiteit of urgentie bijeenkomt ten einde bepaalde doelen te bereiken of af te stemmen over zich voordoende problemen. Op dit moment zijn er PHO's voor Bouwen & Wonen, Erfgoed, Kunst en Cultuur, en Sociaal. In het verleden waren er ook PHO's voor Duurzaamheid en Landschap.

PPLG – Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Zie ook: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Provinciaal_Programma_Landelijk_Gebied

PPS – Publiek Private Samenwerking; formele samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen en/of sociaal maatschappelijke instellingen ten einde gemeenschappelijke doelen te bereiken.

PVE – Programma van Eisen; een document waarin bepaalde kaderstellende randvoorwaarden zijn opgenomen voor een project of programma

MRA Raadtafel – een adviesorgaan voor de Metropoolregio Amsterdam, waarin raads- en Statenleden vanuit alle deelnemers zitting hebben. De Raadtafel kan gevraagd en ongevraagd advies geven op processen in de MRA, en dan met name op hoe raden en Staten daar goed op aangehaakt kunnen worden. Zijn geven nooit inhoudelijk advies.

RES – regionale energiestrategie: regionale plannen om de verduurzaming van ons energiesysteem te bevorderen

RMP - het Regionale (duurzame) Mobiliteits Programma (RMP) voor de MRA, dat voortkomt uit het Klimaatakkoord, fungeert als een regionale paraplu m.b.t. de duurzame mobiliteit

ROM (Inwest) – de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor het Noord-Hollandse deel van de Metropoolregio Amsterdam. **Horizon Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Samenwerkingsafspraken – het kaderdocument waarin de samenwerkende overheden in de MRA met elkaar vastleggen hoe zij met elkaar samenwerken. Wordt elke vier jaar geactualiseerd.

SBAB – Samen Bouwen Aan Bereikbaarheid; een samenwerkingsprogramma tussen de MRA en de Rijksoverheid over mobiliteit en bereikbaarheid

Schaalsprong (OV) – een opschaling en uitbreiding van het openbaar vervoer(netwerk) die nodig is om de verdere groei van de MRA mogelijk te maken

Smart Mobility – slimme en innovatieve toepassingen om de mobiliteit van mensen of goederen te bevorderen

State of the Region – een jaarlijks evenement dat de MRA, de Amsterdam Economic Board, Amsterdam & Partners en de gemeente Amsterdam organiseren om de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en sociaal-maatschappelijke instellingen te bevorderen

Techconnect – een programma in de MRA gericht op het stimuleren en opleiden van talent voor de ICT-sector om zo de arbeidstekorten in deze sector terug te dringen

TEN-T – Trans-European Transport Network; Europees beleid gericht op het ontwikkelen van een Europees transportnetwerk

Termijnagenda – een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke onderwerpen wanneer in welke bestuurlijke overleggen aan de orde komen, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

TOMAS – een initiatief van overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen om samenwerking en kennisdeling op het gebied van talentontwikkeling te stimuleren.

Transitiefonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van initiatieven op het gebied van de grote transities waar we voor staan op het gebied van duurzaamheid.

Triple Helix Samenwerking – de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Tegenwoordig wordt ook vaak gesproken over quadruple helix samenwerking; dan worden de sociaal-maatschappelijke instellingen ook betrokken

Uitvoeringslijn – De huidige MRA Agenda (2020-2024) bestaat uit uitvoeringslijnen: dit zijn onderwerpen of thema's waar we als MRA op samenwerken.

Verantwoording - een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat

Versnelling Woningbouw – een programma gericht op het versnellen van de nieuwbouw productie van woningen om de tekorten op de woningmarkt in de MRA terug te dringen.

Verstedelijkingsstrategie – een strategie die de MRA samen met het Rijk heeft opgesteld voor de toekomstige verstedelijking van de MRA, met daarin ook afspraken over de inzet hiervoor van Rijk en regio. De samenwerking voor de verstedelijkingsstrategie heeft geleid tot een gezamenlijk vastgesteld **Verstedelijkingsconcept** voor de MRA. Zie ook:

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/12/MRA-Verstedelijkingsconcept-eindversie-november-2021.pdf>

Vervoerarmoede – het door stijgende prijzen van vervoer armer worden van delen van de bevolking. Naar mate de prijzen van vervoer hoger worden, gaat een steeds groter deel van het inkomen op aan het bekostigen van vervoer, wat voor mensen met een laag inkomen lastiger te dragen is dan mensen met een hoog inkomen.

Voortgangsnota – een informatief document waarin de deelnemers van de MRA Samenwerking jaarlijks worden geïnformeerd over de activiteiten die het voorgaande jaar zijn uitgevoerd, en de resultaten die daarbij zijn behaald

Volkshuisvestingsfonds – een fonds van de Rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) gericht op de vergroting van de leefbaarheid in gebieden en het financieren van de verduurzaming van de woningvoorraad in de meest kwetsbare gebieden

WBI - Woningbouwimpuls; een fonds van de Rijksoverheid (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gericht op het stimuleren van woningbouw

WiMRA – wonen in de MRA: een grootschalig onderzoek naar de woningmarkt in de MRA, dat tweejaarlijks wordt uitgevoerd

Woon-Werkbalans – de relatie tussen de plekken waar mensen werken en de plekken waar mensen (kunnen) wonen. Dit gaat daarmee enerzijds over pendel/mobiliteits stromen tussen gebieden waar mensen wonen en de gebieden waar mensen werken, maar ook over het vraagstuk of je betaalbare woningen kunt bouwen daar waar veel werk is geconcentreerd.

Voortgangsnota - een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

ZES – Zero Emissie Stadslogistiek; een programma gericht op het stimuleren van schone logistiek in stedelijke gebieden.

Zero Emissie Zones – Zones die sommige gemeenten instellen, waarbinnen voertuigen geen schadelijke stoffen mogen uitstoten